

СПЛАЧУЙТЕ СВОЄЧАСНО РЕНТНУ ПЛАТУ ЗА СПЕЦВОДОКОРИСТУВАННЯ!

До редакції постійно надходять запитання про рентну плату за спеціальне використання води. Тож у консультації ми розкажемо, хто є платником цього податку та як його розрахувати, сплатити і відзвітувати, щоб уникнути проблем.

Що є рентною платою?

Рентна плата – це загальнодержавний податок, який справляється за користування надрами для видобування корисних копалин; за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин; за користування радіочастотним ресурсом України; **за спеціальне використання води**; за спеціальне використання лісових ресурсів; за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України (пп. 14.1.217 Податкового кодексу, далі – ПК).

Хто є платниками рентної плати за спеціальне використання води (далі – рентна плата)?

Платниками рентної плати є (п. 255.1 ПК):

- первинні водокористувачі – суб'єкти госпо-

дарювання (далі – СГ) незалежно від форми власності: юрособи, їхні філії, відділення, представництва, інші відокремлені підрозділи без утворення юрособи, постійні представництва нерезидентів, а також фізособи-підприємці, які використовують та/або передають вторинним водокористувачам воду, отриману шляхом забору води з водних об'єктів;

- СГ незалежно від форми власності: юрособи, їхні філії, відділення, представництва, інші відокремлені підрозділи без утворення юрособи, постійні представництва нерезидентів, а також фізособи-підприємці, які використовують воду для потреб гідроенергетики, водного транспорту і рибництва.

Хто не є платниками рентної плати?

Не є платниками рентної плати водокористувачі, які використовують воду виключно для задоволення питних і санітарно-гігієнічних потреб

населення (сукупності людей, які перебувають на певній території в той чи інший період, незалежно від характеру та тривалості проживання, у межах їх житлового фонду та присадибних ділянок), у тому числі для задоволення виключно власних питних і санітарно-гігієнічних потреб юросіб, фізосіб-підприємців та платників єдиного податку (п. 255.2 ПК).

Під терміном «санітарно-гігієнічні потреби» слід розуміти використання води в туалетних, душових, ванних кімнатах і умивальниках та використання для утримання приміщень у належному санітарно-гігієнічному стані.

Що є об'єктом обкладення рентною платою?

Об'єктом обкладення рентною платою є **фактичний обсяг води**, який використовують водокористувачі (п. 255.3 ПК).

Об'єктом обкладення рентною платою без вилучення води з водних об'єктів є (пп. 255.3.1 ПК):

- для потреб гідроенергетики – фактичний обсяг води, що пропускається через турбіни ГЕС для вироблення електроенергії;
- для потреб водного транспорту – час використання поверхневих вод вантажним автомобільним і несамохідним флотом, що експлуатується (залежно від тоннажності), та пасажирським флотом, що експлуатується (залежно від кількості місць).

Об'єктом обкладення рентною платою для потреб рибництва є фактичний обсяг води, необхідної для поповнення водних об'єктів під час розведення риби та інших водних живих ресурсів (у т. ч. для поповнення, яке пов'язане із втратами води на фільтрацію та випаровування) (пп. 255.3.2 ПК).

Чи треба інформувати органи ДПС про відсутність об'єкта оподаткування?

Так, обов'язково! У разі відсутності у звітному періоді об'єкта оподаткування первинний водокористувач зобов'язаний подати до контролюючого органу податкову декларацію з рентної плати (далі – декларація) разом із додатком 5 до неї (у частині рентної плати за спеціальне використання води) або заяву про відсутність об'єкта оподаткування. Форма декларації затверджена наказом Мінфіну від 17.08.15 р. № 719.

Нагадаємо: для первинного водокористувача наявність чинного дозволу на спецводокористу-

вання (далі – дозвол) визначає його обов'язок подавати до контролюючого органу за основним або неосновним місцем обліку декларацію разом із додатком 5 (у т. ч. у разі відсутності об'єкта оподаткування у деяких звітних (податкових) періодах). Нормами ПК не передбачено подання первинним водокористувачем заяви про відсутність об'єкта оподаткування у звітному періоді.

Для СГ, у якого закінчився строк дії дозволу або анульовано дозвіл та який припинив використання води (тобто об'єкт оподаткування відсутній), останнім податковим періодом, за який подається декларація разом із додатком 5, є звітний період, у якому закінчився строк дії дозволу.

До відома: дозволи видаються Держводагентством та його територіальними органами, а також в електронному вигляді онлайн через додаток «Дія». Перевірити інформацію про дозвіл можна за допомогою публічного реєстру дозволів на спецводокористування за посиланням: <https://e-services.davr.gov.ua/site/permit-registry>.

Яким документом установлюються ставки рентної плати?

Ставки рентної плати наведено в п. 255.5 ПК. Тобто всі зміни в розмірі цих ставок треба відслідковувати за змінами, що вносяться до ПК. Щоб правильно розрахувати розмір податку до сплати за I квартал цього року, урахуйте ставки та коефіцієнти, наведені в п. 255.6, 255.7 ПК залежно від виду використання води.

Хто та як обчислює рентну плату?

Водокористувачі **самостійно обчислюють рентну плату** за спецводокористування та спецводокористування для потреб гідроенергетики і рибництва щокварталу нарастаючим підсумком із початку року, а за спецводокористування для потреб водного транспорту – починаючи з першого півріччя поточного року, у якому було здійснено таке використання.

Рентна плата розраховується виходячи з фактичних обсягів використаної води (підземної, поверхневої) водних об'єктів, установлених у дозволі, лімітів використання води, ставок рентної плати та коефіцієнтів.

Хто та з урахуванням яких чинників обчислює рентну плату, покажемо в таблиці.

Порядок розрахунку рентної плати

Мета використання	Алгоритм розрахунку рентної плати
Використання змішаного джерела	Виходячи з обсягу води в тому співвідношенні, у якому формується таке змішане джерело, що зазначається в дозволах та договорах на поставку води, ставок рентної плати та коефіцієнтів
Вода з каналів	Виходячи з фактичних обсягів використаної води, установлених лімітів використання води, ставок рентної плати, установлених для водного об'єкта, з якого забирається вода в канал, та коефіцієнтів
Для потреб гідроенергетики	Виходячи з фактичних обсягів води, пропущеної через турбіни ГЕС, та ставки рентної плати
Для вантажних суден	За експлуатацію водних шляхів вантажними самохідними і несамохідними суднами – виходячи з фактичних даних обліку тоннаж-доби та ставки рентної плати, а пасажирськими суднами – виходячи з місця-доби та ставки рентної плати
Для потреб рибництва	Виходячи з фактичних обсягів води, потрібної для поповнення водних об'єктів під час розведення риби та інших водних живих ресурсів (у т. ч. для поповнення, яке пов'язане із втратами води на фільтрацію та випаровування), та ставок рентної плати
Для потреб охолодження обладнання	Водокористувачі, які застосовують для потреб охолодження обладнання оборотну систему водопостачання, – виходячи із фактичних обсягів води, використаної на підживлення оборотної системи

Рентна плата за всі інші обсяги фактично використаної води розраховується на загальних підставах. Обсяг фактично використаної води обчислюється водокористувачами самостійно на підставі даних первинного обліку згідно з показаннями вимірювальних приладів.

Зверніть увагу: за відсутності вимірювальних приладів обсяг фактично використаної води визначається за технологічними даними (тривалість роботи агрегатів, обсяг виробленої продукції чи наданих послуг, витрати електроенергії, пропускна спроможність водопровідних труб за одиницю часу тощо). У разі відсутності вимірювальних приладів, якщо можливість їх установлення існує, **рентна плата сплачується у двократному розмірі**.

Обсяг фактично використаної води на державних системах у зрошувальному землеробстві визначають органи водного господарства.

У разі перевищення водокористувачами встановленого річного ліміту використання води рентна плата **обчислюється і сплачується у п'ятикратному розмірі** виходячи з фактичних обсягів використаної води понад установлений ліміт, ставок рентної плати та коефіцієнтів.

Як розрахувати рентну плату?

Рентна плата розраховується за формулою:

$$\begin{aligned} \text{Рентна плата} &= \\ &= \text{Обсяг видобутку води м}^3/100 \times \\ &\quad \times \text{Ставка ренти за } 100 \text{ м}^3 \times \\ &\quad \times \text{Коригуючий коефіцієнт,} \end{aligned}$$

де **Коригуючий коефіцієнт:**

- «0» – для обсягів води, що постачаються населенню для задоволення його питних і санітарно-гігієнічних потреб;
- «1» – для обсягів води, що постачаються юрособам та фізособам-підприємцям, у тому числі тепlopостачальним організаціям, ОСББ, ЖБК тощо, незалежно від напрямів її використання (постачання) останніми;
- «0,3» – для обсягів води, що використовуються на власні технологічні потреби, включаючи втрати та витрати для забезпечення провадження господарської діяльності з вироблення, створення та/або надання житлово-комунальних послуг.

Отже, щоб обчислити суму рентної плати, водокористувач множить фактичний обсяг використаної води на ставку плати (п. 255.5 ПК) та коригуючий коефіцієнт (п. 255.6, 255.7 ПК).

Як звітувати та сплачувати рентну плату?

Платники обчислюють рентну плату наростаючим підсумком із початку року та подають декларацію.

Декларація подається контролюючим органам за податковий (звітний) період, що дорівнює **календарному кварталу**, за місцем податкової реєстрації платника, а за водні об'єкти або об'єкти, які пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність із використанням обсягів води, отриманих шляхом забору з таких

водних об'єктів (якщо місце обліку платника не збігається з місцезнаходженням таких об'єктів), – за неосновним місцем обліку.

Детальна інструкція щодо заповнення додатка 5 до декларації міститься у примітках самого додатка.

Строк подання звітності – протягом **40 календарних днів** після закінчення звітного кварталу. Останній день подання декларації за I квартал – **10.05.21 р.**

Сплатити податкове зобов'язання необхідно впродовж 10 календарних днів, що настають за останнім днем подання декларації.

Рекомендуємо вам перед сплатою уточнити реквізити платежу. Отримати інформацію стосовно банківських реквізитів для сплати рентної плати платники можуть у меню «Стан розрахунків з бюджетом» приватної частини Електронного кабінету платника. У разі звернення до цього меню відображається зведена інформація станом на момент звернення, що містить дані за кожним видом платежу, зокрема бюджетний рахунок на поточну дату (ЗІР, категорія 118.05).

Також інформація про реквізити рахунків, від-

критих в органах Казначейства в розрізі адміністративно-територіальних одиниць України, оприлюднена на офіційному вебпорталі ДПС у рубриці «Головна»/«Бюджетні рахунки» (<https://tax.gov.ua/byudjetni-rahunki>).

Для отримання банківських реквізитів платники рентної плати можуть звернутися до органу ДПС за місцем взяття на облік як платника такої плати.

 Яку відповідальність передбачено за неподання декларації?

Неподання (крім випадків, якщо декларація не подається відповідно до п. 49.2 ПК) або **несвоєчасне подання** платником податків або іншими особами, зобов'язаними нараховувати і сплачувати податки та збори, платежі, контроль за сплатою яких покладено на контролюючі органи, декларацій (розрахунків), а також іншої звітності, обов'язок подання якої до контролюючих органів передбачено ПК, тягнуть за собою накладення **штрафу в розмірі 340 грн** за кожне таке неподання або несвоєчасне подання.

Штраф за повторне порушення протягом року становить **1 020 грн** за кожне таке неподання або несвоєчасне подання.